

Birgitta Åkerson
Projektledare

Svar på skrivelse från Lundabygdens Dövas Förening om behovet av en äldrevägledare

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att avge svar i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-11-22

Sammanfattning

Kommunkontoret har överlämnat Skrivelse från Lundabygdens Dövas Förening till vård- och omsorgsnämnden för handläggning och besvarande. Lundabygdens Dövas Förening framför i skrivelse en önskan om en avsiktsförklaring gällande att Lunds äldre ska kunna anlita Malmö stads äldrevägledare för döva.

Underlag för beslutet

- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-11-22 Svar på skrivelse från Lundabygdens Dövas Förening om behovet av en äldrevägledare
- Skrivelse påminnelse, Angående skrivelse om behovet av äldrevägledare 2022-09-05
- Skrivelse Lundabygdens Dövas Förening önskar att Lunds kommun och Malmö stad har en avsiktsförklaring gällande äldreservice för döva pensionärer i Lunds kommun 2018

Ärendet

Bakgrund

Kommunkontoret har överlämnat en skrivelse från Lundabygdens Dövas Förening till vård- och omsorgsnämnden för handläggning och besvarande. Skrivelsen inkom till vård- och omsorgsnämnden, kommunstyrelsen, och kommunala funktionhinderrådet redan 2018, den har dessvärre inte besvarats av vård- och omsorgsnämnden till följd av miss i vård- och omsorgsförvaltningens hantering, vilket förvaltningen beklagar.

2022-11-22

Diarienummer

VOO 2022/0506

Funktionshinderorganisationernas representanter har 2022-09-05 skickat en påminnelse till kommunstyrelsen om att Lundabygdens Dövas Förening inte har fått svar på sin skrivelse om äldrevägledare.

Lundabygden Dövas Förening framförde i skrivelse 2018 en önskan om en avsiktsförklaring gällande att Lunds äldre brukare ska kunna anlita Malmö stads äldrevägledare för döva.

Efterfrågan har tidigare funnits om att vård- och omsorgsförvaltningen ska anställa särskilda syn- och hörselinstruktörer.¹

Föredragning

Kommunfullmäktiges tidigare beslut syninstruktör

2019 inkom en motion om inrättande av syninstruktör/heminstruktör i Lunds kommun. Kommunfullmäktige beslutade att vård och omsorgsnämnden ska ges i uppdrag att anställa en syninstruktör. Kommunfullmäktige beslutade 2020-10-29 § 270 att avslå motionen.² (I enlighet med vård- och omsorgsnämndens yttrande avseende motionen.³).

Lundamodell

Verksamheten Hemvård, rehabilitering och service för seniorer (HRSS) träffar regelbundet och för dialog med syn och hörsel förbunden för dialog.⁴ HRSS svarar för samordningen inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Inom vård- o omsorgsförvaltningen arbetar man utifrån en "Lundamodell", där flera arbetsterapeuter (i stället för en anställd) ska ha kännedom inom området och kunna utgöra visst stöd för vård- och omsorgs baspersonal avseende döva och personer med synnedsättning, samt utgöra stöd för kontaktvägar med specialister inom Region Skånes specialistverksamhet.

Vård- och omsorgsförvaltningen har anordnat särskilda workshops avseende syn för arbetsterapeuter. Det finns en synväska som två arbetsterapeuter svarar för. Den lånas ut till olika enheter en vecka i taget.⁵

Förvaltningen bedömer att det är av vikt att arbetsterapeuterna har kännedom om hörselskador/ hörselnedsättning. I maj 2022

¹ Kvalitetsutvecklare HRSS 2022-11-11, utvecklingsledare KFR 2022-11-16

² Dnr KS 2019/0905

³ VOO 2019/0606

⁴ Kvalitetsutvecklare HRSS 2022-11-11

⁵ Kvalitetsutvecklare HRSS 2022-11-11

2022-11-22

Diarienummer

VOO 2022/0506

anordnades en föreläsning av audionom från Lunds universitet för verksamhetens 35 arbetsterapeuter.

Föreläsningen behandlade:

- Örat och hörselsystemet
- Var sitter hörselskador?
- Konsekvenser av hörselnedsättning
- Vanliga och ovanliga hörapparater
- Funktioner och vanliga problem
- Möjlighet frågor från deltagarna

Hörselskadades riksförbund håller på att ta fram en utbildning tillsammans med Region Skåne. Vård- och omsorgsförvaltningen har för avsikt att legitimerade arbetsterapeuter inom verksamheten ska gå utbildningen framöver när den anordnas.⁶

I verksamheten utgår vård- och omsorgsförvaltningen alltid från varje brukares individuella behov för att brukarna ska få sina vård- och omsorgsbehov tillgodosedda utifrån brukarens individuella förutsättningar.

Tolk via Lunds kommun

Via Tolkförmedlingen i Lund kan kommuninvånare som har behov av det få hjälp med tolkservice. Tolkförmedlingen serverar med tolk- och översättningsuppdrag till myndigheter, företag och organisationer. Tolkförmedlingen har bla kompetens för dövblindtolkning, teckenspråkstolkning och vuxendövtolkning.⁷

Kontakt med Medborgarcenter via samtalsförmedlade tjänster

Om kommuninvånare är i behov av stöd eller hjälp i telefonsamtal med Medborgarservice kan de kontakta Medborgarservice med hjälp av Post- och telestyrelsens (PTS) kostnadsfria samtalsförmedlande tjänster texttelefoni, teletal eller bildtelefoni.⁸

Malmö äldrevägledare

Malmö kommun erbjuder följande tjänster genom äldrevägledare⁹:

- information om dövas och dövblindas rättigheter samt kommunens skyldigheter
- information om olika typer av stöd och service samt rådgivning på teckenspråk
- stöd i kontakt med myndigheter och organisationer

⁶ Kvalitetsutvecklare HRSS 2022-11-11

⁷ lund.se

⁸ lund.se

⁹ malmo.se

2022-11-22

Diarienummer

VOO 2022/0506

- översättningar och förtydliganden kring vad som står i exempelvis brev, dokument, journaler
- hjälp med ansökningar, exempelvis till ledsagarservice, hemtjänst och vårdboende
- stöd till anhöriga

11 kommuner i Skåne svarar tillsammans för kostnaden för Malmö stads äldrevägledare. Det finns 1 tjänst som äldrevägledare anställd för del 11 kommunerna att dela på. Fördelningen av kostnaden sker utifrån Kommunförbundet Skånes fördelningsnyckel som grundar sig på befolkningsunderlaget. Avtalen uppdateras årligen.¹⁰

Det förs ingen statistik på hur många ärenden som Malmö äldrevägledare handlägger årligen. Det varierar mycket hur behovet ser ut, vissa kommuner har de sällan kontakt med, andra någon gång/år, en del flera gånger i månaden.¹¹

Kostnaden för den tjänst som äldrevägledare som 11 kommuner idag delar på är idag 640 000 kr totalt. För denna tjänst står Malmö för arbetsgivaransvaret. Malmö stad har en egen finansierad tjänst som äldrevägledare på 50% och kollegorna stöttar upp varandra vid behov.¹²

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Enligt Lundamodellen har arbetsterapeuter viss fördjupad kompetens om brukare med hörsel- och synnedsättning. Arbetsterapeuterna ska stödja baspersonal på området. Det är dock Region Skåne som har specialistkompetens på området. Förvaltningens personal har avseende *såväl hörselnedsättning som synnedsättning* en viktig roll i att i ett tidigt skede uppmärksamma brukare om behovet av att kontakta Region Skånes specialistverksamhet som har en bred specialistkompetens.

Utifrån brukarnas individuella behov ska personal utföra insatser i vardagen på basnivå (baspersonal med stöd av arbetsterapeuter) - som ett *komplement* till Region Skånes specialistkompetens. Kommunens arbetsterapeuter och baspersonal stöttar upp för att få det dagliga livet att fungera utifrån brukarnas individuella behov av vård- och omsorgsinsatser. Arbetsterapeuterna bedöms kunna stödja brukare med information om kontaktvägar till Region Skånes specialistkompetens.

¹⁰ Mail Malmö stad 2022-11-15

¹¹ Mail Malmö stad 2022-11-18

¹² Mail Malmö stad 2022-11-18

2022-11-22

Diarienummer

VOO 2022/0506

Via Tolkförmedlingen i Lund kan kommuninvånare som har behov av det få hjälp med tolkservice. Tolkförmedlingen serverar med tolk- och översättningsuppdrag till myndigheter, företag och organisationer. Tolkförmedlingen har bla kompetens för dövblindtolkning, teckenspråkstolkning och vuxendövtolkning.¹³

Därmed bedömer vård- och omsorgsförvaltningen att dövas behov för att få en fullvärdig *vård och omsorg* är uppfyllt inom ramarna för nuvarande verksamhet. Det bedöms därmed inte finnas behov av att inrätta avtal med Malmö stad avseende äldrevägledare.

Beredning

Ärendet har beretts inom gemensam administration. Uppgifter har hämtats från verksamheten HRSS och Malmö stad.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Personer med hörselnedsättning hänvisas utifrån Region Skånes ansvar inom området, till Region Skånes verksamhet för sitt huvudsakliga behov av specialiststöd genom Region Skånes verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Birgitta Åkerson
Projektledare

Beslutet skickas till

För kännedom:
Lundabygdens Dövas Förening
Funktionshinderorganisationernas representanter i KFR
Kommunkontoret

¹³ lund.se